

ANNUAL EXAMINATION 2015-16

SUB: Sanskrit

Class : VII

Time : 3 Hrs.

MM: 100

- प्र.1 एकपदेन उत्तरं लिखत— 5
- क. द्वारका कस्मिन् राज्ये अस्ति?
- ख. केन कार्याणि सिध्यन्ति?
- ग. देशः कस्य तुल्यः अस्ति?
- घ. साधोः शक्तिः किमर्थं भवति?
- ड. दुर्गावत्याः विवाहः केन सह जातः?
- प्र.2 अधोलिखित प्रश्नानाम् उत्तराणि एकवाक्येन लिखत। 10
- क. महर्षिः पाराशरः वनस्पतीनां किं कृतवान्?
- ख. सेनायाः त्रिविधप्रकाराः के सन्ति?
- ग. योगेन किं स्वस्थं भवति?
- घ. तिलकं किम् अधोषयत्?
- ड. सिक्खानां पच्च बाह्यचिह्नि कानि?
- प्र.3 शुद्धवाक्यानां समक्षं 'आम्' अशुद्धवाक्यानां समक्षं 'न' इति लिखत— 5
- क. संसर्गजाः दोषगुणाः न भवन्ति।
- ख. दुर्गावती मालवक्षेत्रे राज्यम् अकरोत्।
- ग. पतंजलिः धनुर्वेदम् अरचयत्।
- घ. बालचराः देशसेवा कुर्वन्ति।
- ड. साधोः धनं दानाय भवति।
- प्र.4 उचित विकल्पेन वाक्यानि पूरयत— 5
- क. परोपकारःअस्ति। (पुण्याय / पापाय / धर्माय)

- ख. दुर्गावती यशः शरीरेण अद्यापिथे । (जीवन्ति / अजीवत् / जीवति)
- ग. पतञ्जलिः आयुर्वेदं अरचयत् । (शरीराय / मनसे / वाण्यै)
- घ. महर्षिः कणादःजनकः । (परमाणुदादस्य / योगस्य / शल्यक्रियायाः)
- ङ. स्थलसेनादेशरक्षणं करोति । (आकाशमार्गात् / स्थलात् / जलमार्गात्)

प्र.5 उचितं मेलनं कुरुत ।

5

क. वन्दे मातरम्	'जन-गण-मन'
ख. अपदं दूरयानच	त्रयः सिंहाः
ग. राष्ट्रमुद्रायाम्	पत्रम्
घ. मयूरः	नयनम्
ङ. न तस्यादिः न तस्यान्तः	राष्ट्रीय पक्षी
च. राष्ट्रगानम्	बडिकमचन्द्रः चटोपाध्यायः

प्र.6 समुचितं चित्वा लिखत ।

5

- क. बदरीनाथमस्ति ।
1. गुजरात राज्ये	2. उड़ीसा राज्ये
3. कर्नाटक राज्ये	4. उत्तरा खण्ड राज्ये
- ख. सिंहः पीडितः आसीत् ।
1. पिपासया	2. क्षुधया	3. ज्वरेण	4. शत्रुणा
- ग. अपदं दूरगामी अस्ति ।
1. पत्रम्	2. पक्षी	3. पशु	4. मनुष्यः
- घ. पृथिव्याः उपग्रहः अस्ति ।
1. बुधः	2. शनिः	3. चन्द्रः	4. शुक्रः
- ङ. लोकमान्यतिलकेन आरब्धः उत्सवः अस्ति ।
1. दीपोत्सवः	2. होलिकोत्सवः
3. गणेशोत्सवः	4. स्वतंत्रता दिवसोत्सवः

प्र.7 अधोलिखितगद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत ।

10

एकस्मिन् पर्वते दुर्मुखः नाम महौजस्वी सिंहः वसति स्म । सः च सदैवः बहूनां पशूनां वधं करोति स्म । एकदा सर्वे पशवः सिंहस्य समीपम् अगच्छन् अवदन् च मृगेन्द्र । त्वं सदैव पशूनां वधं कथं करोषि? प्रसीद वयं स्वयं तव भोजनाय प्रतिदिनम् एकैक पशु प्रेषयिष्यामः ।

1. पर्वते किं नाम सिंहः प्रतिवसति स्मः?
2. सः केषां वधं करोति स्म?
3. के सिंहस्य समीपम् अगच्छन्?
4. वयं प्रतिदिनं किं प्रेषयिष्यामः?

अथवा

योगेन शरीरं चित्तम् अपि स्वस्थं भवति । “शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम्” इति प्रसिद्धं वचनम् । स्वस्थे शरीरे अध्ययन् सुकुर भवति । तेन चित्तस्य एकाग्रता भवति । कार्ये कौशलं जायते । योगस्य अभ्यासेन अनेके लाभाः सम्भवन्ति ।

1. शरीरं चित्तं च केन स्वस्थं भवति?
2. धर्मस्य आद्यं ‘साधनं किम् अस्ति?
3. स्वस्थे शरीरे किं सुकरं भवति?
4. कार्ये किं जायते?

प्र.8 अधोलिखितपद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत ।

10

माता शत्रुः पिता वैरी, येन बालो न पाठितः ।

न शोभते सभामध्ये, हंसमध्ये बको यथा ॥

1. यथा बालो न पाठितः सा माता कीदृशी?
2. येन बालो न पाठितः सः पिता कीदृशः?
3. यः न पठितवान् सः कुत्र न शोभते?
4. यः न पठितवान् सः कथं न शोभते?

परमेको गुणी पुत्रो न च मूर्ख—शतान्यापि ।

एकश्चन्द्रस्तमो हन्ति, न च तारागणा अपि ।।

1. कः पुत्रः वरम् अस्ति?
2. कति मूर्खपुत्राः न वराणि?
3. कः तमो हन्ति?
5. के तमो न धनन्ति?

- प्र.9 अ. पाठ्यपुस्तकात् कण्ठस्थीकृतम् एकं सुभाषितश्लोकं लिखत यः अस्मिन् प्रश्नपत्रे नास्ति । 5
- ब. श्लोकपूर्तिं कुरुत— 5
- जलबिन्दुंक्रमशःघटः ।
- ससर्वविधानांच धनस्य च ।।
- स. पाठ्यपुस्तकात् कण्ठस्थीकृताम् पंच सूक्तिं लिखत । 5
- प्र.10 अ. अधोलिखितेषु शब्दयोः रूपाणि त्रिषु वचनेषु लिखत । 2
1. 'हरि' — पंचमी विभक्ति
 2. 'भानु' — चतुर्थी विभक्ति
- ब. अधोलिखितेषु धातुरूपाणि निर्देशानुसारं त्रिषु वचनेषु लिखत 2
1. पठ् — लोङ्लकारः (आज्ञार्थकः) उत्तम पुरुषः
 2. गम् — (गच्छ) विधिलिङ्लकारः प्रथम पुरुषः
- स. अधोलिखितेषु समानार्थकशब्दानां लिखत । 4
1. दुर्लभम्
 2. उन्मूलनम्
 3. पीडा
 4. तमः
- द. अधोलिखितेषु विलोमपदानि लिखत । 4
1. पुरुषः
 2. विद्या
 3. धर्मः
 4. पुण्यम्
- प्र.11 स्वस्थ प्राचार्यस्य कृते दिवससत्रयस्य अवकाश—प्रार्थना— पक्षं संस्कृते लिखत । 8
- प्र.12 अधोलिखितेषु एकं विषयं संस्कृते निबधं लिखत । 10
1. विद्यालयः
 2. उद्यानम्
 3. पुस्तकम्